

kan gøres anvendelig paa Kvindernes politiske Frigørelse. At Kvinderne — faa eller mange — har faaet Øje for, at de er Medlemmer af Menneskeheden med almene Menneskerettigheder, at de ikke blot er Tillæg til den Menneskehed, de skal vedligeholde — dette er et af de mest opmuntrende Tidens Tegn. En engelsk Statsmand klager med Rette over, at Halvdelen af Aandsøvernerne i Verden er blevet udelukket fra at gøre Nytte.

Den nuværende ængstelige og nølende Bevægelse for Kvindernes politiske Frigørelse er en Menneskehedens Bevægelse, den er lig en ny Strøm, gydt ind i den brede Livsstrøm: den store Flod vil bevæge sig hen mod Havet, rigere, mere majestætisk, fordi denne Biflod har gydt sine Vande i den.

Fra samme Synspunkt ser jeg paa de Bestræbelser, som Kvinderne er begyndt at gøre for at blive økonomisk uafhængige. Det synes for nogle en Vanhelligelse, at Kvinderne skal gaa ud i Verden for at tjene deres Brød. Der menes, at Manden eller Faderen eller Broderen skal tage vare paa dem, at de skal beskyttes for den raa, stødende Verden; desuden kan der fremsættes alvorlige økonomiske Argumenter mod Kvindernes Konkurrence med Mændene. De nedsætter hindandens Løn, og det er maaske sandt! Der er Fabriksbyer, hvor Kvinder og Børn har Arbejdet og deres Mænd og Fædre bringer dem Maden. Af den Grund sætter Arbejdsbevægelsen sig mod at benytte Kvinder og Børn.

Dette har jeg sympatiseret med, og dog er jeg mere og mere overbevist om, at det hele har en dybere Betydning. Den store Følgeslutning er denne: Dersom Kvinden skal være et selvstændigt Væsen, maa hun have egne Indkomster: personlig Frihed og Ejendom (eller Indkomster) følges ad. Dersom Kvinden har sin Eksistens *kun* som Familiemedlem, saa maa hun være et Familiemedlem og underholdes som saadan; hun er da et afhængigt Væsen, fri er hun ikke mer! Og dersom hun f. Eks. hverken har Fader eller Broder til at underholde sig, maa hun gifte sig. Dersom, for at tale ganske almindeligt, Manden gør Arbejdet og har Pengene, saa maa hun for at faa Pengene (eller Penges Værd), gøre sig ham forbunden. Men maa ikke enhver, som ikke ønsker at Kvinden skal *tvinges* ind i Ægteskabet, betragte dette som en ufordelagtig Stilling for hende. Derfor sørgede ogsaa i gamle Dage enhver Fader og Broder, som havde Hjerte og Respekt for Kvindens Værdighed for at give sin

Datter eller Søster i det mindste et Hjem og saavidt muligt en egen Indtægtskilde, og det er det samme, han gør endnu den Dag i Dag. Men hvad skal de Kvinder gøre, som hverken har Fædre eller Brødre til at sørge for dem? Tjene deres eget Udkomme, gaa ud i Verden og optage Verdenskampen. Dette er deres eneste Udvej, saafremt de ikke vil *tvinges* ind i Ægteskabet.

Trængslen paa Kamppladsen har saaledes en dybere Betydning end det først synes; det er ikke alene Nødvendigheden, der staar bag ved, det er ogsaa Trangen til en Udvej til at leve et moralsk Liv, og her maa en Kvinde ikke tvinges til at handle mod sin Samvittighed og sit Hjerte. De, som er i Besiddelse af Ejendom, indtager allerede en fri Stilling, de, som intet har, maa fortjene Penge for at skaffe sig den. Paa en eller anden Maade *maa* Kvinderne blive fri, de maa søge at have et Udkomme udenfor Ægteskabet; de maa ikke fornede sig til Ægteskabet, de maa hæve sig dertil. De maa ikke *miste* deres Frihed, de maa *vinde* den ved at gøre dette store Skridt. Efter min Mening er det af dybeste menneskelig Interesse, at Kvinden skal staa fri i sit Valg af den, der skal være hendes Ledsager og Deltager i den mest alvorlige Forpligtelse, menneskelige Væsner kan paatage sig overfor hverandre, og som strækker sine Følger længere end man kan øjne. Derfor, selv om det maa tilstaas at Kvindens økonomiske Frigørelse til en *Begyndelse* medfører en større Kamp for Tilværelsen, en Nedsættelse af Lønnen, en Forøgelse af mandlig Arbejdsløshed, mener jeg, om det alligevel ikke er bedre, — nej, jeg er overbevist om, at det er bedre — end den Tilstand, som tidligere forbød mange Kvinder Valget. Det, at gøre en Kvindes Tilværelse afhængig af hendes Køn, har paa en unaturlig Maade overudviklet det, og denne unaturlige Udvikling har forplantet sig til hendes Efterkommere.

(Sluttet).

Tilsendte Bøger.

G. B. N. F.

Otto C. Fønss: **Ung Lykke.** Hverdagsidyl. 102 Sider.

Sofie Breum: **Kongebørn.** Fortælling. Med Tegninger af Anna E. Munch. 138 Sider.

Karin Michaëlis: **Gyda.** 280 Sider. 4,50 Kr.

Clara Bergsøe: **Magdalene Thoresen.** 109 Sider. 2 Kr.

Redaktør: *Ragna Schou*, f. Wieth-Knudsen.
Brødr. Jensens Bogtrykkeri, Falkonerallé, Købhvn. F.